

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان دامپزشکی کشور

Iran veterinary organization

مقررات ملی دامپزشکی

۹۱/۲۰

بهمن ماه ۱۳۹۱

دستور العمل :

مقررات و ضوابط بهداشتی واردات آبزیان زنده به ایران

Directive of :

Required Health criteria for Imports of
Live Aquatic animal to IRAN

IVO

91/01

Feb. 2013

آدرس: تهران، خیابان ولی عصر، دوراهی یوسف آباد، ابتدای خیابان سید جمال الدین

اسدآبادی، ساختمان سازمان دامپزشکی کشور

دورنویس: ۸۸۹۵۷۲۵۲

تلفن: ۸۸۹۶۲۳۸۰ - ۸۸۹۵۰۸۷۶

WWW. IVO.ir

پایگاه اینترنتی:

فهرست

صفحه	عنوان
۳.....	پیشگفتار
۳.....	اهداف
۳.....	دامنه کاربرد
۳.....	مسئولیت اجراء
۳.....	قوانین و مقررات
۳.....	تعاریف واژه ها و اصطلاحات
۵.....	مراحل و ضوابط اجرایی
۸.....	فرم های مورد نیاز

پیشگفتار :

دستورالعمل مقررات و ضوابط بهداشتی واردات آبریان زنده به ایران به پیشنهاد دفتر بهداشت و مدیریت بیماری های آبریان و به استناد قانون سازمان دامپزشکی کشور مصوب سال ۱۳۵۰ و آیین نامه چگونگی کنترل بهداشتی تردد، نقل و انتقال واردات و صادرات دام زنده و فرآورده های خام دامی مصوب سال ۱۳۷۳ نگارش شد و در پانزدهمین جلسه کمیسیون تحول اداری سازمان در تاریخ ۱۳۹۱/۱۲/۱ با کد (دستورالعمل ۹۱/۲۰) به تصویب رسید.

ماده ۱- اهداف :

الف - هدف اصلی :

اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه ای به منظور تضمین سلامت آبریان وارداتی به کشور

ب - اهداف فرعی :

۱ - حمایت از سرمایه گذاری و تجارت آبریان

۲ - دستیابی به شرایط بهداشتی اعلام شده از طرف سازمان جهانی بهداشت دام

ماده ۲- دامنه کاربرد :

این دستورالعمل برای واردات آبریان زنده از مبادی رسمی کشور می باشد .

ماده ۳- مسئولیت اجرا :

اداره کل مسئول اجرای این دستورالعمل بوده و دفتر بهداشت و مدیریت بیماری های آبریان و دفتر قرنطینه و امنیت زیستی مسئول نظارت بر اجرای آن می باشند .

ماده ۴- قوانین و مقررات مرتبط :

۱ - قانون سازمان دامپزشکی کشور مصوب ۱۳۵۰ .

۲ - آیین نامه چگونگی کنترل بهداشتی تردد مصوب ۱۳۷۳/۸/۲۵ هیات وزیران و اصلاحیه مورخ ۱۳۷۴/۶/۱

ماده ۵- تعاریف واژه ها و اصطلاحات : در این دستورالعمل علاوه بر واژه ها و اصطلاحات تعریف شده در قانون سازمان دامپزشکی کشور و آیین نامه چگونگی کنترل بهداشتی تردد، واژه ها و اصطلاحات زیر نیز به کار می رود :

۱-سازمان : سازمان دامپزشکی کشور

۲-اداره کل : اداره کل دامپزشکی استان

۳-دفتر آبریان : دفتر بهداشت و مدیریت بیماری های آبریان

۴-دفتر قرنطینه : دفتر قرنطینه و امنیت زیستی

۵-آبریان : شامل ماهیان ، صدف و دوکفه ای ها ، سخت پوستان و دوزیستان در هر مرحله رشد (تخم ، گامت ، بچه ماهی ، لارو ، مولد و ...) اعم از پرورشی و یا صید شده از منابع وحش

۶-گواهینامه سلامت : گواهی که در خصوص وضعیت سلامتی یک محموله آبری توسط مرجع ذیصلاح دولتی صادر می شود .

۷-مرجع ذی صلاح : دامپزشکی دولتی و یا سایر مراجع قانونی مسئول نظارت بر سلامت آبریان

۸-منطقه (Zone) : بخشی از یک یا چندکشور که شامل یکی از موارد ذیل است :

الف -تمامی رودخانه های موجود در یک حوزه آبریز که وارد یک دریاچه یا خلیج یا دریا و ... می شوند.

ب-بیش از یک حوزه آبریز که وارد یک دریاچه یا خلیج یا دریا و ... می شوند.

ج-قسمتی از یک حوزه آبریز که توسط یک مانع طبیعی جغرافیائی محصور شده باشد.

د-قسمتی از سواحل با حدود مشخص جغرافیائی (با نظر دفتر آبزیان)

ه-یک خور با حدود جغرافیائی مشخص (با نظر دفتر آبزیان)

۹-مرکز آبزی پروری : مکانی برای تکثیر ، نگهداری ، پرورش و یا فروش آبزیان که دارای پروانه بهداشتی و پروانه بهره برداری معتبر از سازمان دامپزشکی کشور و سازمان شیلات ایران است .

۱۰-محموله : جمعیتی از آبزیان که حداکثر ظرف مدت ۷۲ ساعت و با یک گواهی بهداشتی حمل می شود.

۱۱-عامل بیماری زا : ریزاندامگانی که باعث اختلال در رشد و نمو ، حیات و تولید مثل آبزیان می شود.

۱۲-تخم چشم زده : تخم ماهی لقاح یافته که اندام های چشمی مربوطه به صورت ناکامل تشکیل و از نظر ظاهری قابل رویت باشد.

۱۳-مولد : آبزی که از لحاظ جنسی بالغ بوده و برای تکثیر استفاده می شود.

۱۴-مراقبت : بررسی های مداوم و برنامه ریزی شده بر روی جمعیت آبزیان هدف ، به منظور ردیابی وقوع بیماری ها و در صورت لزوم نمونه برداری و آزمایش و همچنین استخراج ، تجزیه و تحلیل داده ها و اتخاذ تصمیم مناسب

۱۵-واردکننده : شخص حقوقی که در اساسنامه مربوطه موضوع فعالیت واردات دام و یا آبزیان قید شده باشد و با اخذ مجوزهای قانونی اقدام به واردات آبزیان به کشور می نماید.

۱۶-قرنطینه : نگهداری جمعیتی از آبزیان برای یک دوره زمانی معین در مکان مجزا بدون امکان تماس مستقیم یا غیر مستقیم با سایر آبزیان ، به منظور انجام اقدامات لازم جهت ردیابی بیماری ها و در صورت امکان آزمایش و درمان آنها که شامل ضدعفونی آب ورودی و خروجی نیز می شود .

مراحل و ضوابط اجرایی :

ماده ۶- واردکننده موظف است برابر شیوه نامه شماره ۹۱/۱۰/۳۸۸۸۸۱ - ۱۳۹۱/۶/۴ نسبت به درخواست اخذ مجوز بهداشتی واردات از سازمان اقدام نماید .

ماده ۷- واردکننده موظف است در هنگام ارائه درخواست مجوز بهداشتی واردات به صورت کتبی یک مرکز آبزی پروری واجد شرایط مندرج در این دستورالعمل به عنوان محل قرنطینه به اداره کل معرفی کند .

ماده ۸- مرکز آبزی پروری که به عنوان محل قرنطینه معرفی می شود باید دارای شرایط ذیل باشد :

۱-ضوابط فنی - بهداشتی دستورالعمل شماره ۴۳/۹۴۰۱۵ مورخ ۸۸/۱۲/۱۸ و ۹۱/۱۰/۳۴۴۳۹ و ۹۱/۵/۱۶ مورخ ۹۱/۱۰/۴۶۶۵۶ و ۱۳۹۱/۷/۴ و ۳۴/۳۴۸۶۷ مورخ ۸۷/۱۰/۱۳ و سایر دستورالعمل های سازمان بسته به نوع گونه آبزی وارداتی را رعایت کند.

تبصره : در مورد واردات تخم چشم زده ماهیان قزل آلا سالن تکثیر مرکز آبزی پروری به عنوان قرنطینه در نظر گرفته می شود.
۲- تمام لوازم و تجهیزات مورد استفاده در استخرها ، تانک ها ، مخزن ها و آکواریوم ها به شرح ذیل برچسب گذاری و قابل ردیابی باشند.

الف-به زبان فارسی و خوانا باشد.

ب-از رنگ های با ثبات و ضد آب استفاده شود.

ج-شامل شماره یا کد اختصاصی ، نام مزرعه و شماره استخر/آکواریوم /مخزن بر روی آن درج شده باشد.

د-هیچ آبزی زنده دیگری در محل قرنطینه نگهداری نشود.

ه-دارای سیستم ثبت اطلاعات روزانه سلامتی در قالب الگوی شماره(۱) باشد.

و-امکانات لازم برای بازدید و نمونه برداری اداره کل را داشته باشد.

ز-آب خروجی مرکز به روش مناسب مورد تأیید اداره کل ضدعفونی شود و تحت هیچ شرایطی نباید به صورت مستقیم وارد منابع آبی کشور شود.

ماده ۹- اداره کل موظف است حداکثر ظرف مدت ۷ روز اداری از محل قرنطینه بازدید و الگوی شماره (۱) را تکمیل کند.

ماده ۱۰- اداره کل حداکثر ظرف مدت ۳ روز کاری پس از بازدید نظریه کارشناسی مبنی بر تأیید و یا عدم تأیید محل قرنطینه را با ذکر نواقص و اشکالات احتمالی به صورت کتبی به واردکننده اعلام کند.

ماده ۱۱- در صورت عدم تأیید محل ، واردکننده موظف است ظرف ۱۰ روز اداری نسبت به معرفی مرکز آبی پرووری جدید و یا رفع نواقص مرکز قبلی اقدام نماید در غیر این صورت درخواست وی از نظر اداری فاقد ارزش محسوب می شود.

ماده ۱۲- اداره کل موظف است ، در صورت تأیید مرکز قرنطینه ظرف مدت ۳ روز کاری موافقت خود را با لحاظ ظرفیت مرکز به سازمان اعلام نماید.

تبصره : تأییدیه محل قرنطینه مشروط به عدم تغییر شرایط موجود آن می باشد و حداکثر تا سه ماه پس از صدور اعتبار دارد .

ماده ۱۳- در مورد گونه های جدید ارائه مجوزهای لازم از سازمان شیلات ایران و سازمان محیط زیست کشور ضروری است .

ماده ۱۴- دفتر آبریان موظف است لیست کشورها و گونه های آبی مجاز به واردات به کشور را با ذکر نام جنس و گونه در سایت پورتال سازمان درج و به دفتر قرنطینه به صورت کتبی اعلام کند.

تبصره ۱: هر گونه تغییر و بازنگری در لیست مذکور مجدا در سایت پورتال اعلام و به دفتر قرنطینه اعلام می شود.

تبصره ۲: واردات آبریان زینتی و دریائی که در لیست فوق نباشد منوط به استعمال و اخذ نظر مثبت دفتر آبریان می باشد .

ماده ۱۵- واردات آبریان منوط به رعایت ضوابط و مقررات بهداشتی مطابق دستورالعمل و IHR مربوطه است .

ماده ۱۶- درخصوص تخم های چشم زده وارداتی ارائه گواهینامه معتبر مبنی بر ضدعفونی مناسب تخم ها الزامی است .

ماده ۱۷- واردکننده موظف است حداقل یک هفته قبل از واردات محموله تاریخ دقیق واردات هر محموله را حسب مرز ورودی به صورت کتبی به اداره کل اعلام نماید.

ماده ۱۸- پست قرنطینه دامپزشکی مرزی مستقر در گمرک ورودی موظف است ضمن کنترل مستندات مربوط نسبت به بازدید و نمونه برداری و ارسال به آزمایشگاه واجد صلاحیت به شرح ذیل اقدام نماید :

۱-بازدید و کنترل بسته ها و مشخصات درج شده بر روی بسته ها با مستندات ارائه شده

۲-انتخاب تصادفی و باز کردن و مشاهده ۱۰٪ از بسته ها به منظور کنترل وضعیت سلامتی ظاهری ، میزان تلفات و مرگ و میر ، رفتار طبیعی و نحوه شنا و تکمیل الگوی شماره(۳)

تبصره : در مورد تخم های چشم زده انتخاب ۱ بسته کافی است.

۳-نمونه برداری با توجه به جدول شماره(۱)و به صورت تصادفی به شرح ذیل :

جدول شماره ۱- تعیین تعداد نمونه مورد نیاز جهت نمونه برداری

تعداد آبی وارداتی	تعداد نمونه اخذ شده
بیش از ۱۰۰۰۰	۶۰
بین ۱۰۰۰-۱۰۰۰۰	۵۵

تبصره ۱: در مورد جمعیت های زیر ۱۰۰۰ قطعه و مولدین در صورت داشتن علائم غیر طبیعی حیاتی نمونه برداری از ماهی های بیمار صورت گرفته و در غیر این صورت نیازی به نمونه برداری نمی باشد.

تبصره ۲: در مورد ماهیان زینتی در جمعیت های بین ۱۰۰۰-۱۰۰۰۰ قطعه ۱۰ نمونه برداشت شود.

۴-انتقال نمونه ها به ظروف پلاستیکی درب دار حاوی ماده نگهدارنده ویا به صورت فریز در دمای ۱۸ درجه زیر صفر و ارسال به آزمایشگاه

تبصره ۱: ماهیان زینتی و مولدین به صورت کامل با بسته های پلاستیکی حاوی آب و اکسیژن منتقل می شوند.

تبصره ۲: در مورد آزمایشات میکروبی ظروف بایستی از قبل استریل گردند.

۵-تکمیل فرم درخواست آزمایش بر اساس الگوی شماره (۳) و به شرح آزمایشات جدول شماره (۲):

جدول شماره ۲: نوع عوامل مورد درخواست جهت آزمایش

	بیماری های ویروسی		بیماری های باکتریائی		بیماری های قارچی		بیماری های انگلی	
	نام بیماری	روش تشخیص	نام بیماری	روش تشخیص	نام بیماری	روش تشخیص	نام بیماری	روش تشخیص
تخم چشم زده قزل آلا	VHS,IHN,IPN	روش PCR و در صورت لزوم کشت ویروس	گونه های استرپتوکوکوزیس ، آنروموناس سالمونیسیدا ، یرسینیا روکری	کشت و جداسازی	-	-	-	-
کپورماهیان	KHV,SVC	PCR	آنروموناس هیدروفیلا، آنروموناس سالمونیسیدا	کشت و جداسازی	برانشیومیکوز	کشت و جداسازی	انواع انگل های پوستی و آبششی شامل داکتیلوژیروس ، ژیلوداکتیلوس ، ایکتیوفتیریوس ، لرنه آو ...	مشاهده ظاهری و تهیه لام مرطوب
ماهیان دریائی	۱- برای تمام گونه ها VNN,Iridovirus,VHS, IPN ۲- بسته به نوع گونه ماهی وارداتی برای گونه های سالمونیده: IHN	PCR	آنروموناس هیدروفیلا ، آنروموناس سالمونیسیدا ، گونه های پاتوژن ویبریو	کشت و جداسازی	EUS	کشت و جداسازی	انواع انگل های پوستی و آبششی شامل داکتیلوژیروس ، ژیلوداکتیلوس ، ایکتیوفتیریوس ، لرنه آو ...	مشاهده ظاهری و تهیه لام مرطوب
ماهیان زینتی	KHV,SVC	PCR	استرپتوکوکوزیس	کشت و جداسازی-PCR	EUS	کشت و جداسازی-PCR	انواع انگل های پوستی و آبششی شامل داکتیلوژیروس ، ژیلوداکتیلوس ، ایکتیوفتیریوس ، لرنه آو ...	مشاهده ظاهری و تهیه لام مرطوب
میگو	WSSV,IHHNV,YHV,T SV,IMNV,BP,MBV,IMNV	PCR	ویبریوهای پاتوژن ، NHP	کشت و جداسازی-PCR	-	-	-	-

- ماده ۱۹** - گواهی حمل داخلی توسط پست قرنطینه دامپزشکی مرزی مستقر در گمرک صرفاً باید به مقصد مزرعه تکثیر که به عنوان قرنطینه معرفی شده است، صادر گردد.
- ماده ۲۰** - به منظور کنترل مجوز های بهداشتی صادره و وضعیت سلامتی آبی حضور مسئول فنی بهداشتی قرنطینه در زمان ورود هر محموله الزامی است.
- ماده ۲۱** - صاحب یا متصدی مرکز آبی پروری که به عنوان قرنطینه معرفی شده است، در طول دوره قرنطینه موظف به رعایت موارد ذیل می باشد:
- ۱- عدم هر گونه جابجائی و انتقال آبی از قرنطینه
 - ۲- شستشو و ضدعفونی طبق شیوه نامه اعلامی از سوی دفتر آبیان
 - ۳- عدم حضور و فعالیت کارکنان مرکز در سایر مراکز تکثیر و مزارع پرورشی آبیان
 - ۴- عدم ورود هر گونه آبی جز در موارد خاص با اجازه اداره کل
- ماده ۲۲** - مسئول بهداشتی مرکز موظف است گزارشات وضعیت سلامتی روزانه محموله وارداتی را طبق الگوی شماره (۲) تنظیم، بایگانی و در صورت نیاز ارائه نماید.
- ماده ۲۳** - جابجائی آبی وارداتی پس از پایان دوره قرنطینه (حداقل ۳ هفته) و اعلام نتایج آزمایشات مبنی بر سلامت محموله منوط به اخذ گواهی بهداشتی حمل از اداره کل بلامانع می باشد.
- تبصره: در مورد مولدین دوره قرنطینه تا تولید بچه ماهیان نسل اول و انجام آزمایشات مندرج در بند (۵) ماده (۱۸) ادامه دارد.
- ماده ۲۴** - چنانچه در هر مرحله از واردات تا پایان دوره قرنطینه موارد آلودگی به بیماریهای ذکر شده در IHR در محموله اثبات شود اداره کل برابر مفاد ماده ۸ قانون سازمان اقدام لازم را به عمل آورد.
- ماده ۲۵** - مسئول فنی بهداشتی مرکز آبی پروری قرنطینه موظف است هرگونه تلفات و علائم غیر طبیعی مشاهده شده در آبی وارداتی در طول دوره قرنطینه را در اسرع وقت به صورت کتبی به شبکه دامپزشکی شهرستان اعلام نماید.
- ماده ۲۶** - کارشناسان اداره کل طبق یک برنامه منظم هفتگی از محموله وارداتی طی دوره قرنطینه بازدید و الگوی شماره (۴) را تکمیل می نمایند.